

קדימה לעתיד - העמקה

פעילות 1: בעוד מאה שנה

מטרת הפעילות: בפעילות זו נחקור יחד עם החניכותים איך העתיד נראה מהעבר לפני כ-100 שנים וכיצד אנו רואים את העתיד בעוד 100 שנים.

ציוד והכנות:

כדור, חבל, איורים "כיצד ייראו החיים בעוד כ-100 שנה מהיום", אריזות ובקבוקים ממוחזרים, דפים, כלי כתיבה.

מהלך הפעילות:

21 המצאות טכנולוגיות (10 דק')

החניכותים מסתדרים במעגל ומתמסרים בעזרת כדור 21 פעמים. על החניכותים להתמסר בכדור ולציין המצאה מתוך הקטגוריה "טכנולוגיה". חניכה שלא יציין המצאה בעת הגעת הכדור אליו וחניך שיחזור על המצאה שנאמרה, הקבוצה תצטרך להתחיל מחדש את הספירה.

משיכה בחבל (10 דק')

מחלקים את הקבוצה ל-2 קבוצות קטנות. כל קבוצה תופסת את החבל בצד אחד. בכל פעם המדריכה יציין עובדה על חללית "אפולו 8" ועל הקבוצות למשוך בחבל, הקבוצה שהצליחה להעביר את החניכה שעומד ראשון בקבוצה השנייה לצד שלהם תהיה הקבוצה שרשאית לענות אם התשובה נכונה או לא.

(עובדות על חללית "אפולו 8" בנספחים)

דימיון ז'ול ורן והעתיד שקרה (10 דק')

הכרות עם הסופר הצרפתי ז'ול ורן. 103 שנים לפני שהקיפה החללית "אפולו 8" את הירח, דמיין הסופר הצרפתי ז'ול ורן מסע בעל דיוק כמעט מצמרר מבחינת ריבוי הפרטים שאכן התממשו. בסיום הצגת העובדות הנכונות מהמתודה של המשיכה בחבל, נחשוף בפני החניכותים את העובדות שחזה ז'ול ורן על החללית הראשונה. **(עובדות שחזה ז'ול ורן בנספחים)**

"כיצד יראו החיים בעוד 100 שנה מהיום" (10 דק')

נציג בפני החניכותים איורים שעסקו בשאלה "כיצד יראו החיים בעוד 100 שנה מהיום".

בזמן הצגת האיורים נציג בפני החניכותים את קטע המידע הבא:

מספר אומנים מצרפת וגרמניה שפעלו בסוף המאה ה-19 יצרו סדרת איורים שעסקה בשאלה "כיצד יראו החיים בעוד 100 שנה מהיום", אותה הדביקו על גבי קופסאות של סיגריות ואריזות שוקולד. בין היתר, הם הצליחו לנבא את שיחת הווידאו הראשונה כשציירו אנשים שמשוחחים בטלפון וצופים בחבריהם שבצד השני בשידור חי. הצלחה נוספת ניתן לראות באיור על הרכבת שמעבירה בניינים שלמים על יושביהם, ומזכירה לנו מאוד את הקרוונים המשוכללים, אותם בתים ניידים שניתן להוביל ממקום אחד למשנהו.

(איורים בנספחים)

תצוגת עתיד ממוחזרת (20 דק')

מבעוד מועד, נאסוף אריזות ובקבוקים לפעילות. ניתן גם לצאת עם החניכותים לשכונה ולאסוף מהמחזור או פסולת מתאימה מהרחוב. נחלק לחניכותים דפים וכלי כתיבה ונבקש מהם לצייר פריטים שהם מדמיינים שיהיו קיימים בעוד 100 שנה. לאחר מכן החניכותים ידביקו את האיורים שלהם על גביי האריזות ונערוך תצוגה בבית הנוער.

פעילות 3 – בית הספר עכשיו ובעתיד

מטרת הפעילות: החניכות ילמדו על המצאתו של בית הספר ומדוע הוא חיוני לנו.

ציוד והכנות:

קטע מתוך הספר "מי בכלל המציא את בית הספר?!", עובדות דרכי לימוד בעבר ובמקומות אחרים, קלפי טאבו בית ספר, מקרן ומסך.

מהלך הפעילות:

תורידו אצבע אם (10 דק')

כל החניכות מרימים את האצבעות שלהם ובכל פעם המדריכה אומר את המשפט "תורידו את האצבע אם..." אם המשך המשפט נכון לגביי החניכה הוא מוריד את האצבע.

(משפטים בנספחים)

מי בכלל המציא את בית הספר (10 דק')

נשאל את החניכותים – האם בית הספר היה קיים תמיד?

לאחר מכן נקרא את קטע מתוך הספר "מי בכלל המציא את בית הספר?!" מאת שהם סמיט.

(קטע מתוך הספר בנספחים)

דרכי לימוד בעבר ובמקומות אחרים (10 דק')

מציגים בפני החניכותים את ההגדרה לבית ספר.

בית ספר הוא מוסד חינוכי שמטרתו להעניק ידע במגוון רב של נושאים. הנושאים נלמדים על ידי מורים ועל פי תכנית לימודים שנקבעה מראש. מטרתו הנוספת היא להכשיר את התלמידים לעולם.

לאחר מכן נציג בפני החניכותים עובדות על הלימוד שהיה בעבר וכיצד העובדות מתבטאות כיום

בבתי הספר.

(עובדות בנספחים)

שיתוף לאחר קריאת הקטע וחשיפת העובדות (10 דק')

–מה כוונת הכותבת במשפט "בית הספר לא נבט מן האדמה, לא צמח על עצים ולא נפל מן

השמיים?"

-האם בית ספר הוא דבר החיוני לנו?

-מה הייתם משפרים בבתי ספר של היום?

טאבו בית ספר (10 דק')

בכל פעם בוחרים נציג מהקבוצה אשר מקבל כרטיסייה עם חפץ שצריך לתאר מבית הספר. מתחת לחפץ רשומות מילים שלחניקה אסור לומר בהצגת החפץ, הוא יכול להשתמש בפנטומימה ובתיאורים שונים.

(כרטיסיות בנספחים)

רוצה להיות שם (10 דק')

מחלקים את הקבוצה לשתיים, קבוצה אחת עומדת בכניסה לחדר והקבוצה השנייה עומדת בצד השני. המדריכה עומד באמצע בין הקבוצות ושואל את שתי הקבוצות - מי מהקבוצות נמצאת שם ומי באן?

סיכום הפעילות בצפייה במערכון "רוצה להיות שם".

https://www.youtube.com/watch?v=u4JE_OkNdfc (צפייה מ0:50)

פעילות 4: להגיע ממקום למקום היום ובעתיד

מטרת הפעילות: החניכותים יכירו את הדרכים להגיע מנקודה מסויימת לנקודה השנייה ויחשבו על דרכים בהם יהיה ניתן לנוע בין אזורים בעתיד.

ציוד והכנות: צ'ופר מתוק, לוחות מסלולים ריקים, כלי כתיבה, מפת עולם, פלקט "מנקודה A לנקודה B - העתיד".

מהלך הפעילות:

בלב עצם (10 דק')

מחלקים את הקבוצה ל2 קבוצות קטנות, כל קבוצה עומדת בשורה מול הקבוצה השנייה במרחק של 3 מטרים. במרחק מטר וחצי מכל קבוצה מניחים במרכז איזשהו צ'ופר טעים. המדריכה עובר בין כל חניך ונותן שם של כלי תחבורה. בכל קבוצה צריך להיות חניך אחד מכל כלי תחבורה. בכל פעם המדריכה יציין כלי תחבורה ועל החניכותים שכלי התחבורה שלהם צויין צריכים לשים את יד

ימין על ברך שמאל ואת יד שמאל על אוזן ימין, להסתובב במקום 3 פעמים ולרוץ אל המרכז כדי להגיע לצ'ופר.

(כלי תחבורה לחלוקה- מכונית, חללית, אוטובוס, מיניבוס, רכבת, אופניים, קורקינט).

המסלול היומי שלי (10 דק')

כל חניך מקבל לוח של מסלול ריק (ניתן גם לתת לחניכותים לצייר את המסלול), על כל חניך לציין את המסלול היומי שהוא עובר. לדוג' נקודה A בית לנקודה B בית הספר לנקודה C לבית הנוער לנקודה D לחוג אופניים וכו'.

(לוחות מסלול לדוגמה בנספחים) אפשרות נוספת היא להשתמש בגוגל מפות אישי שמוחקן לחניכימות על הפלפונים וממש לפתוח אותו ולראות ציר זמן שבו מתועדים במקומות שהיו בהם עם הפלפון, או ליצור דרך גוגל מפות מפה אישית עם נקודות ציון של המסלולים שלהם.

שיתוף (10 דק')

בסיום זמן סרטוט המסלול, נעבור על המסלולים האישיים.
- באילו דרכים אתם משתמשים ביום יום כדי להגיע למקומות?
- אילו דרכים קבועות אתם עוברים ביום יום שלכם? (מהבית לבית הספר, מבית הספר לבית הנוער)

סירה או מטוס? (10 דק')

נהפוך את החדר לציר דמיוני שבצד אחד של החדר סירה ובצד השני מטוס. במרכז החדר נתלה את מפת העולם (בית נוער שאין לו את המפה יכול להציג אותה מוקרנת על גביי מסך). בכל פעם המדריך יציין את נקודה A שהקבוצה נמצאת בה ואת נקודה B שהקבוצה צריכה להגיע אליה. על החניכותים להביט במפה ולראות האם יש דרך להגיע לנקודה B בסירה (דרך הים) או במטוס (מעל מדינות אחרות) וללכת לפי הציר הדמיוני.

(נקודות A וB, מפת העולם דיגיטלית בנספחים)

קולאז' קבוצתי (10 דק')

מניחים על הרצפה פלקט שבמרכזו רשום "מנקודה A לנקודה B- העתיד". מבקשים מהחניכותים לצייר ולכתוב על גביי הפלקט דרכים בהם יהיה ניתן להגיע מנקודה A לנקודה B בעתיד.

נקודות למחשבה לסיום הפעילות (10 דק')

- סבב כלי תחבורה: כל חניך יציין כלי תחבורה שהיה רוצה להשתמש בו.
- אילו כלי תחבורה אתם חושבים שיהיו בעתיד?

פעילות 5: בחזרה לעתיד - כדאי לעשות כערב סרט מיוחד לקבוצה

מטרת הפעילות: לימוד הנושא השנתי בדרך חוויתית.

ציוד והכנות:

מסך, מקרן, מחשב, רמקולים, פופקורן, פינת ישיבה.
* מומלץ לטעון את הסרט לפני הצפייה עם הקבוצה כדי לצפות תקלות מראש.

מהלך הפעילות:

בחזרה לעתיד

הקבוצה תצפה בסרט "בחזרה לעתיד".

נפתח את ההקרנה בהסבר על הסרט שאנו עומדים לצפות:

בחזרה לעתיד הוא סרט מדע בדיוני אמריקאי שיצא בשנת 1985. בסרט מככב הנער מרטי מקפליי, אשר נקלע לסיטואציה בה הוא נאלץ להשתמש במכונת זמן אשר מביאה אותו חזרה לשנת 1955, שם נתקל במי שצפויים בעתיד להפוך להוריו, ומסתכן בכך ש"יימחק מהמציאות" משום שהוא הפך למושא אהבתה של אמו לעתיד. המדען האקסצנטרי ד"ר אמט "דוק" בראון, הממציא של מכונת הזמן, אשר מסייע למרטי לתקן את השינויים שגרם להיסטוריה ומסייע למרטי לחזור לשנת 1985.

לטענת הכותבים של הסרט, הם ניגשו לכתוב את התסריט לאחר שגייל נתקל בצילומים ישנים של אביו מתקופת התיכון ותהה לעצמו אם הוא היה מתיידד עם אביו אם היו באותו הגיל ולומדים יחד באותו בית הספר.

ניתן לצפות בסרט בנטפליקס.

<https://www.netflix.com/il/title/60010110>

פעילות 6: מקצועות

מטרת הפעילות: החניכים יחשפו בפעילות למקצועות עבודה. בנוסף, החניכותם יכירו את מושג "תקרת הזכוכית" ויעלו מחשבות לגביי העתיד האישי של כל אחד ואחת.

עזרים: לוחות בינגו ריקים, הדפסת תחקיר המקצוע שלי

מהלך הפעילות:

מתודה 1: בינגו מקצועות (15 דק')

בשלב הראשון כל חניכה מקבל 3 פתקים ריקים. על כל חניכה לכתוב על כל פתק מקצוע עבודה לבחירתו ולהניח במרכז המעגל. (מומלץ שהמדריכה יכין מראש כמה כרטיסיות לדוגמה ולגיוון). בשלב השני, לאחר שכל הפתקים הונחו במרכז כל חניכה יקבל לוח בינגו ריק וכלי כתיבה. על כל חניכה להעתיק 9 מקצועות כמספר המשבצות בלוח. לאחר שכל הקבוצה העתיקה מקצועות ללוח שלה ניתן להתחיל במשחק הבינגו.

לוח בינגו ריק ודוגמאות למקצועות בנספחים)

מתודה 2: תחקיר המקצוע שלי (10 דק')

כל חניכה יקבל דף עם שאלות תחקיר לגביי המקצוע שירצה לעסוק בו לעתיד. ניתן לכל חניכה לענות על התחקיר באופן אישי.

(תחקיר המקצוע שלי מצורף בנספחים)

מתודה 3: שיתוף (10 דק')

נתכנס חזרה הקבוצה וניתן לחניכותם שירצו להציג את המקצוע והשאלון שלהם. לכן מכן נשאל את השאלות הבאות:

-האם יכולים להיות לנו מכשולים מוצבים בדרך? אילו?

-האם אתם מאמינים בעצמכם שאתם מסוגלים לעשות את מה שהתפקיד דורש מכם?

מתודה 4: תחרות ריצה (10 דק')

משחקים עם החניכים בתחרות ריצה. תחילה, כל הקבוצה תעמוד בשורה ולאחר מכן נציין עובדות כל מי שהעובדה נכונה לגביו מתקדם צעד אחד קדימה. כך ניצור מצב בו כל אחד מתחיל את התחרות בנקודות פתיחה שונות.

(עובדות בנספחים)

מתודה 5: שיתוף (5 דק')

-איך המשחק הרגיש לכם?

-האם הוא היה הוגן?

מתודה 6: תקרת הזכוכית וסיכום הפעילות (10 דק')

"תקרת הזכוכית"

דימוי המשמש לתיאור "מחסום בלתי נראה", ובלתי עביר שעוצר עלייה לשלבים העליונים של הסולם החברתי, ללא קשר לכישורים או ההישגים.

דוגמה - חוסר השוויון בין נשים לגברים שדורש פעמים רבות מנשים מצטיינות לעבור דרך ארוכה יותר כדי להגיע לאותו מעמד אותו השיג גבר בקלות יחסית.

שאלות לדיון:

-האם תקרת הזכוכית עלולה לפגוש אותנו בדרך ליעד של המקצוע בו אנו רוצים לעסוק?

-האם יש דרכים "לשבור" את תקרת הזכוכית?

• הארה למדריך:

המטרה של הפעילות היא לא להוריד את המוטיבציה לחניכותים אלא להפך - להצביע שלמרות שלעיתים יש תקרת זכוכית: מאבק, מודעות, הצטיינות, שאיפה - כל אלו יוכלו לעזור לנו לשבור את תקרת הזכוכית. נעודד את הילדים להעז! "עדיף כישלון מפואר - מחלומות במגירה".

פעילות 7: עתיד אישי

מטרת הפעילות: מחשבה וראייה לעתיד האישי של כל חניכה, והצבת שאיפות ומטרות.

עזרים: הדפסת משפטי פים פם פום, כתיבת פתקי דוגמה למטרות ושאיפות, שטרות כסף (200 ש"ח לכל

חניך), ציר זמן אישי לכל חניך

מהלך הפעילות:

מתודה 1: משחק פתיחה, פים פם פום (10 דק')

נבחר 3 נציגים מהקבוצה ונעמיד אותם עם הגב לקבוצה. לכל אחד מהם נדביק מדבקה על הגב עם

אחד השמות פים, פם, פום. רק חברי הקבוצה יוכלו לראות את המדבקות.

בכל פעם המדריכה ישאל את הקבוצה שאלה ועל הקבוצה להגיד את הכינוי של מי שהוא חושב שהתשובה נכונה לגביו. לאחר 10 שאלות לנציגים תהיה הזדמנות לנחש מי הם מהדמויות.

(שאלות במשפטים למשחק פים פם פום)

מתודה 2: שאיפות ומטרות לעתיד (10 דק')

כל חניך מקבל 3 פתקים, על החניכותים לכתוב על הפתקים את הערכים והמטרות שהם מציבים ורוצים לקחת איתם בעתיד. את הפתקים יניחו במרכז המעגל בנוסף לפתקים שהוכנו מראש לדוגמה ע"י המדריכה.

(דוגמות לפתקים בנספחים)

מתודה 3: קניית ערכים ומטרות (10 דק')

המדריכה אוסף את כל הפתקים שנכתבו במתודה הקודמת ומחלק לכל חניך 5 פתקים. בנוסף, כל חניך מקבל 200 ש"ח. על החניכותים להסתובב בחלל החדר ולנסות לקנות את הערכים והמטרות החשובים להם שנמצאים אצל חבריהם לקבוצה בעזרת סכום הכסף שיש להם. על החניכים להישאר בסוף המשחק עם לפחות 3 ערכים ומטרות ביד.

מתודה 4: שיתוף ודיון (10 דק')

בתום הקנייה, נערוך סבב שיתוף של הערכים והמטרות שנקנו. החניכים יקריאו את הכרטיסים שבידם וישתפו מדוע קנו דווקא אותם.

- באיזה מחיר הייתם קונים ערכים שחשובים לכם?

- אילו מטרות חשובות יותר ומדוע?

- איך היום אנו יכולים להשפיע על המטרות העתידיות שלנו?

מתודה 5: "אני מאחל לעצמי" תוצר אישי (10 דק')

כל חניכה יבנה ציר זמן שיוכל למלא לעצמו עם מטרות שהוא מייחל להגיע אליהם.

מתודה 6: הצגת תוצרים (10 דק')

חשיפה מול הקבוצה של התוצרים למי שיהיה מעוניין מהחניכותים.

פעילות 8: עתיד כדור הארץ ותהליכי פיתוח

מטרת הפעילות: החניכותים ילמדו על תהליך תכנון ויצירת מוצר בעזרת שימוש במוצרים ממוחזרים בחשיפה לנושא הקיימות.

ציוד והכנות:

מקרון, מסך, לוחות מחיקים, טושים ללוח מחיק, ציוד ממוחזר, כלי כתיבה, מספריים, דבק, דפי הנחיות לקבוצות.

מהלך הפעילות:

מהי קיימות ואיך היא משפיעה על העתיד שלנו? (5 דק')

שמש אסוציאציות - קיימות.

הצגת ההגדרה לקיימות - היכולת להמשיך לקיים תהליך או מצב לאורך זמן. בשביל בני האדם, קיימות היא הפוטנציאל לחיים של רווחה בטווח הרחוק, מבחינה סביבתית, כלכלית וחברתית.

חידון קיימות ואקולוגיה (15 דק')

מחלקים את הקבוצה לשתי קבוצות. כל קבוצה מקבלת לוח וטוש מחיק. בכל פעם המדריכה יקרין שאלה העוסקת בקיימות ועל כל קבוצה לענות על התשובה על גביי הלוח. הקבוצה שתשובתה תהיה הקרובה ביותר לפיתרון תזכה בניקוד. ניתן לתת בסיום החידון צ'ופר לקבוצה.

(מצגת חידון קיימות בנספחים)

שיתוף (10 דק')

- כיצד ניתן לצמצם את זריקת המזון בבית?

- כיצד ניתן לצמצם את זריקת המזון בבית הנוער?

- כיצד זריקת מזון עלולה לפגוע בנו בעתיד? (ניתן לתת לדוג' זיהום הסביבה עם הזבל שאנו יוצרים, בזבוז כסף עקב כמות רכישה מיותרת של מוצרים)

חוקרים צעירים (30 דק')

מקריאים בפני החניכותים את הקטע המתאר את יעד הפחתת המזון שהוצב. לאחר מכן, חוזרים לשתי הקבוצות מהחידון וכל קבוצה מקבלת דף הנחיות לחקר ותכנון המוצר. על כל קבוצה לעבוד על פי שלבי עבודה המצויינים בדף הנחיות כדי לחשוב יחד על פיתוח טכנולוגי שיסייע בהקטנת בזבוז המזון כדי לשמור על העתיד.

דף הנחיות לקבוצות

חניכותים יקרותים, נבחרתם לצוות פרויקט שתפקידו להציע פיתוח טכנולוגי שיתרום להקטנת

בזבוז המזון בבית!

עקבו אחר השלבים הבאים:

- **הצבת יעד** דונו על מצב הבזבוז מזון הרצוי ששאליו הייתם רוצים להגיע.

- **העלת רעיונות** אילו פיתוחים טכנולוגיים יכולים לתרום להקטנת בזבוז המזון בבית?

- **בחירת פיתוח** מתוך הפיתוח שהצעתם, בחרו פיתוח אחד שהייתם רוצים לייצר.

- **תכנון הפיתוח** כיצד פועל, מאילו חומרים יורכב, מחיר לצרכן.

(את שלב זה יש להציג בדרך יצירתית, על גביי בריסטול, מצגת וכל העולה על דעתכם.)

- **שיווק** כיצד הפיתוח הטכנולוגי שאתם מציעים יקטין את בזבוז המזון בבית.

- **דגם** ברשותכם חומרים ממוחזרים, עליכם לבנות את הדגם הראשוני שלכם לפיתוח הטכנולוגי.

בהצלחה!

(קטע קריאה בנספחים)